

**Результати оцінювання програми 101 Екологія
аспірантами (здобувачами) спеціальності 101 Екологія
2022 р.**

З метою покращення підготовки докторів філософії зі спеціальності 101 Екологія у 2022 року було проведено опитування респондентів у вигляді *google анкет* (<https://forms.gle/wjopdnEGE29rDiJN7>) щодо оцінювання освітньо-наукової програми «Екологія» підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти за спеціальністю 101 Екологія. Варто зазначити, що анкети оцінювання програми представлені на випусковій кафедрі екології агросфери та екологічного контролю НУБіП України (<https://nubip.edu.ua/node/1175/17>). Усі зацікавлені мали змогу оцінити програму підготовки 101 Екологія, викласти свою думку щодо результатів програми та надати свої коментарі.

Респондентами соціологічного опитування щодо оцінювання програми 101 Екологія для підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти виступали всі здобувачі за спеціальністю 101 Екологія (рис.1), що навчаються в Національному університеті біоресурсів і природокористування України.

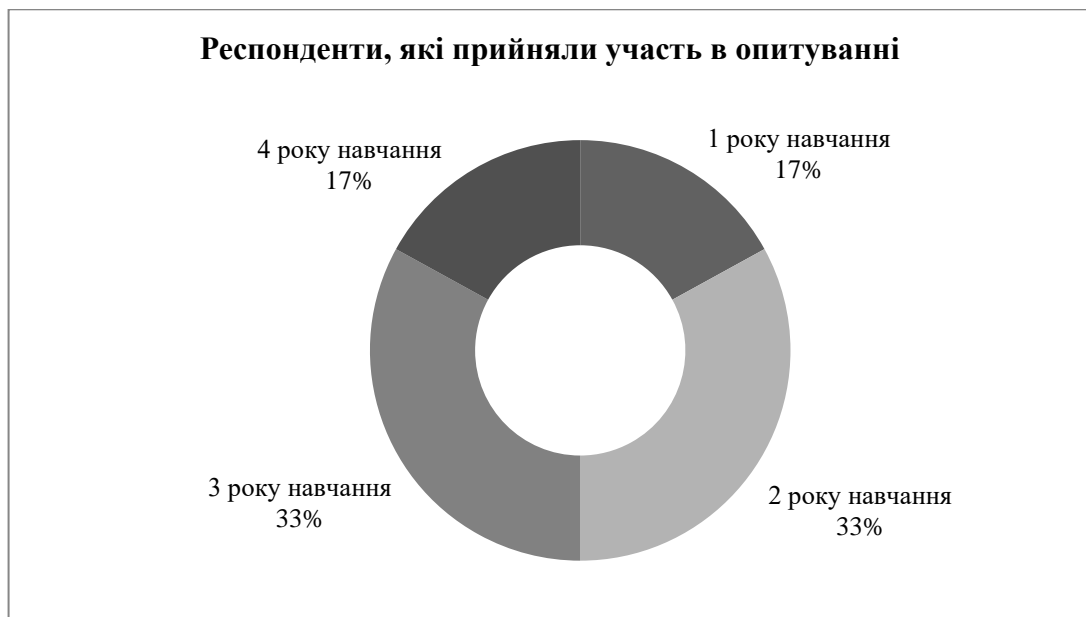

Рис. 1. Респонденти, які прийняли участь в опитуванні

Аналізуючи результати опитування здобувачів наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 101 Екологія, з'ясували, що всі здобувачі задоволені отриманими знаннями, зокрема 66,7 % здобувачів надали оцінку «відмінно - 5», 33,3 % - «добре - 4» (рис.2). Варто зазначити, що рівень задоволеності отриманих знань та вмінь зріс, порівнюючи з минулим роком (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u341/rezultati_opituvannya_aspirantiv_2021.pdf). Так, за результатами минулого року, оцінку «відмінно» надали 66 % здобувачів, «добре» - 17 %, «задовільно» - 17 %.

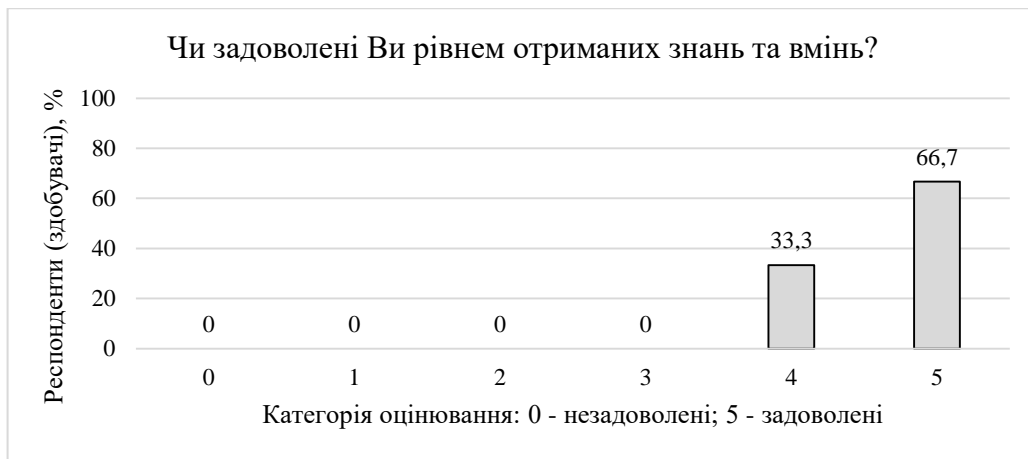

Рис. 2. Відповідь респондентів на питання: Чи задоволені Ви рівнем отриманих знань та вмінь?

Одними із ключових пропозицій щодо вдосконалення Цілей ОП в минулому році було – «варто сконцентрувати увагу на більшому виборі складових вибіркової дисциплін, а також на поглибленні вивчення англійської мови, яка є важливою у міжнародній комунікації. Поглибити вивчення досвіду міжнародних університетів за рахунок участі у семінарах та спільних проектах». Слід відмітити, що цього року, до основних пропозицій додалися (рис.3): фахова практична підготовка із застосуванням новітніх природоохоронних технологій та міжнародна комунікація. З попередніх пропозицій, в ОНП 101 Екологія були враховані пропозиції здобувачів: відбулося розширення переліку вибіркової дисциплін ОНП (із 5 вибіркової дисциплін у 2020-2021 н.р. – стало 16 у 2021-2022 н.р.); відбулися спільні засідання з зарубіжними університетами для покращення міжнародної комунікації в освітньому середовищі, результатом яких є міжнародні стажування (<https://www.youtube.com/watch?v=A7cnOUKClz0>); підписані листи про співпрацю в науковій діяльності (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u341/list_pro_spivpracyu_mizh_wur-nubip-u_sferi_omynu_dosvidom_ta_spilnih_naukovih_doslidzen.pdf), що дозволили участь аспірантів у вебінарах та семінарах (<https://nubip.edu.ua/node/93938>), навчальних курсах (<https://nubip.edu.ua/node/98000>). Також, аспіранти мають змогу постійно слідкувати за новинами щодо міжнародних стажувань та навчання (<https://nubip.edu.ua/node/104719>).

1	Цілі ОП прописані досить обґрунтовано і відображають фахову підготовку аспірантів. На мою думку можна було додати до цілей участь аспірантів у міжнародних проектах для ефективної міжнародної комунікації у освітньому просторі
2	Цілі ОП є адекватними. Варто додати до цілей питання розширення фахової практичної підготовки із застосуванням новітніх природоохоронних технологій
3	Цілі ОП відповідають підготовці, не потребують удосконалення

Рис. 3. Пропозиції щодо вдосконалення цілей ОП, надані здобувачами третього рівня вищої освіти

На рисунку 4 наведені результати опитування здобувачів на питання «Надайте пропозиції щодо вдосконалення програмних результатів ОП». Відповідно до них, найбільше здобувачі акцентували увагу на впровадженні цифрових технологій, зокрема запропонували створити на відповідних платформах додатки з вибіркового дисциплін, кабінет наукового діяча.

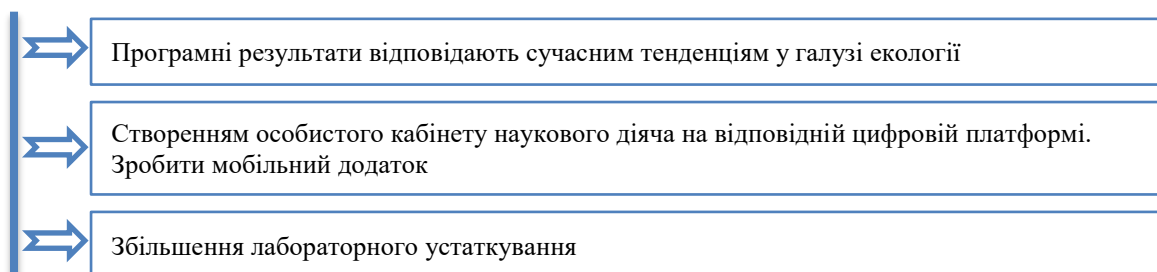

Рис. 4. Пропозиції щодо вдосконалення програмних результатів ОП

Аналізуючи пропозиції здобувачів минулих років, відповідно було внесено корективи до результатів ОП. Було уведено до ОНП на 2021-2022 н.р. до циклу спеціальної (фахової) підготовки навчальну дисципліну «Теоретичні та практичні засади сучасної екології», яка за рахунок 12 кредитів формує у здобувачів чіткі уявлення про системний науковий світогляд щодо сучасного природознавства, про концепції, теоретичні і практичні проблеми, історію розвитку та сучасного стану наукових знань у сфері екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування. Зокрема вона забезпечила реалізацію програмних результатів ПРН01, ПРН04, ПРН06, ПРН08.

На питання щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії, вибору навчальних дисциплін, практичної підготовки, академічної доброчесності, академічної мобільності, дискримінацій та корупції респонденти мають практично однакову думку (табл. 1).

Таблиця 1. – Результати опитування здобувачів третього рівня підготовки за спеціальністю 101 Екологія

Питання	Відповідь відповідно до анкети (% респондентів)		
	так	ні	частково
Чи наявні в університеті процедури, які дозволяють формування індивідуальної освітньої траєкторії?	100	-	-
Чи існує можливість вибору навчальних дисциплін?	100	-	-
Чи відбиває практична підготовка останні тенденції розвитку природоохоронної діяльності фахівця-еколога?	83		17
Чи є для вас академічна доброчесність особистісною мотивацією?	100	-	-
Чи є комунікація, яка впроваджена на ОП 101 Екологія, ефективною?	100	-	-
Чи створено умови для апробації результатів ваших	83	-	17

досліджень?			
Чи створено умови для залучення вас до міжнародної академічної спільноти?	83	-	17
Чи створено умови для публікації результатів ваших досліджень у міжнародних академічних виданнях?	83	-	17
Чи маєте ви достатньо інформації щодо міжнародної академічної мобільності?	100	-	-
Чи вважаєте ви процедури повторного проходження контрольних заходів чіткими і зрозумілими?	83	-	17
Чи є у вас можливість оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів?	100	-	-
Чи відповідають дисципліни зі спеціальності вашим науковим інтересам?	83	-	17
Чи відповідають вибіркові дисципліни вашим науковим інтересам?	100	-	-
Чи забезпечує дисципліна «Іноземна мова за професійним спрямуванням» належний рівень англомовного академічного письма, достатній для комунікації в міжнародному науковому середовищі?	33	-	67
Чи забезпечують дисципліни із спеціальності повноцінну підготовку до дослідницької діяльності?	83	-	17
Чи забезпечують дисципліни із блоку універсальних навичок повноцінну підготовку до викладацької діяльності?	67	-	33
Чи мали місце під час вашого навчання випадки сексуального домагання? Якщо так, як ви вирішували ці питання?	-	100	-
Чи мали місце під час вашого навчання випадки дискримінації? Якщо так, як ви вирішували ці питання?	-	100	-
Чи мали місце під час вашого навчання випадки корупції? Якщо так, як ви вирішували ці питання?	-	100	-
Чи зустрічаєтесь ви з проблемами, які стосуються міжнародної академічної мобільності?	-	83	17

Виходячи з результатів, які наведені у таблиці 1, варто зазначити що у минулому році 50 % здобувачів відповіли, що вони «частково» зустрічалися із проблемами, що пов'язані з міжнародною академічною мобільністю. За результатами цього року, ситуація покращилася, лише 17 % респондентів частково мали проблеми з міжнародною мобільністю.

Ситуація, порівнюючи з попереднім опитуванням щодо задоволення здобувачів критеріями оцінювання навчальних досягнень, а також їх чіткістю та зрозумілістю покращилася. Всі респонденти надали оцінку «відмінно» (рис. 5), тоді як у минулому році лише 67 % здобувачів були задоволені критеріями оцінювання навчальних досягнень.

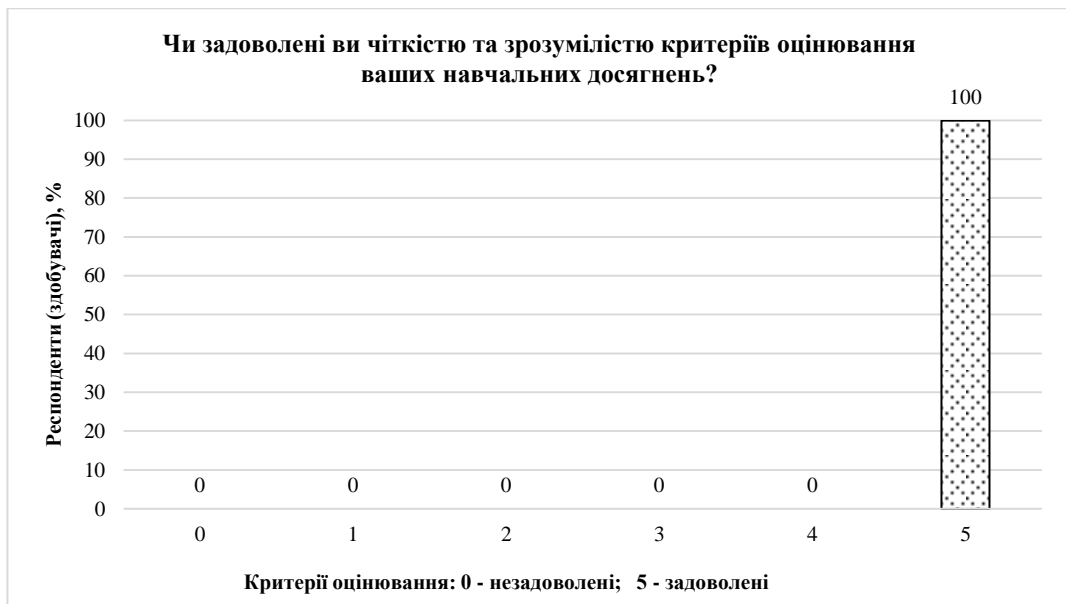

Рис. 5. Відповідь респондентів на питання: Чи задоволені ви чіткістю та зрозумілістю критеріїв оцінювання ваших навчальних досягнень?

Аналізуючи анкетування респондентів бачимо, що відсоток перевантаження здобувачів досить різний (рис. 6), зокрема 17% здобувачів вважає, що вони не мають вільного часу на виконання самостійної роботи.

Рис. 6. Відповідь респондентів на питання: Чи не перевантажені ви, чи вистачає вам часу на самостійну роботу?

Провівши опитування здобувачів, бачимо що рівень задоволеності здобувачів компетентностями, здобутими під час практичної підготовки зріз в рази, порівняно з минулим опитуванням (рис.7). Зокрема 66,7 % здобувачів надали оцінку рівню задоволеності «відмінно», тоді як за минулими результатами опитування – лише 33 %.

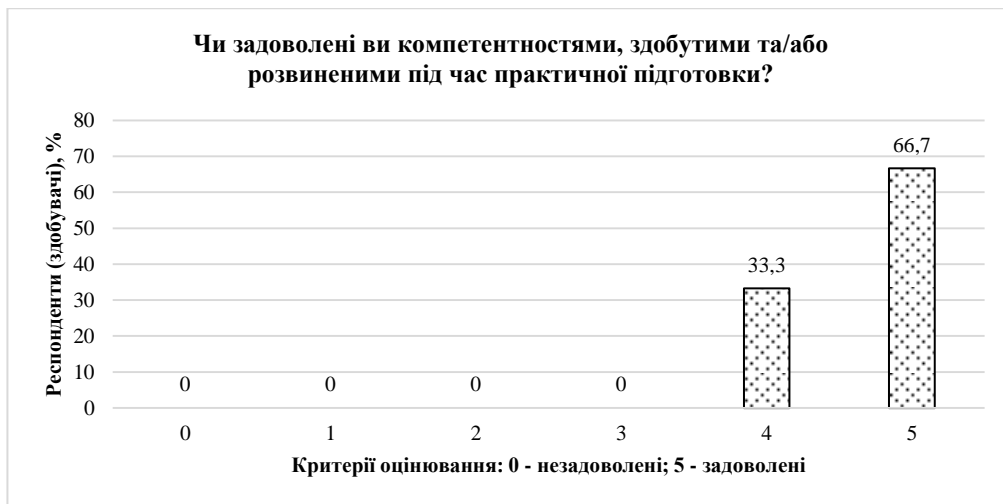

Рис. 7. Відповідь респондентів на питання: Чи задоволені ви компетентностями, здобутими та/або розвиненими під час практичної підготовки?

На рисунку 8 продемонстровані результати опитування здобувачів на тематику задоволеності методами навчання та викладання.

Рис. 8. Відповідь респондентів на питання: Назвіть рівень вашої задоволеності методами навчання і викладання?

У таблиці 2 наведені відповіді респондентів. Слід зазначити, що дані питання виокремлені в одну таблицю, оскільки відповіді респондентів здебільшого співпадають і дана таблиця може реально продемонструвати думку здобувачів.

Таблиця 2. – Результати опитування здобувачів третього рівня підготовки за спеціальністю 101 Екологія

Питання	Відповідь
Яким чином ви отримуєте інформацію щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів?	Через веб-сторінки профільних кафедр, факультету, аспірантури, Від гаранта програми, Від наукових керівників, Від завідувачів профільних кафедр
Як забезпечується доступ до інформаційних ресурсів щодо освітньої діяльності?	Доступ до інформаційних ресурсів забезпечується через веб-сторінки профільних кафедр, факультету, аспірантури. Також ефективним є канали комунікації через месенджери. Матеріали надаються викладачами, та за запитом
Яка конкретно інформація щодо навчання висвітлена на сайті випускової кафедри та у віртуальних навчальних середовищах?	Вся необхідна для навчання, зокрема: нормативні документи, вибіркові дисципліни, академічна мобільність, академічна доброчесність, наукові лабораторії, наукові журнали для публікацій. З того, що найбільше цікавить мене - інформація щодо конференцій, зустрічей та гостьових лекцій
Яким чином ви залучені до реалізації наукових тем кафедр та/або індивідуальних тем досліджень викладачів під час освітнього процесу на ОП?	Приймаю участь у виконанні наукових/індивідуальних тем досліджень (100 % здобувачів). Відповідальний виконавець наукових тем/індивідуальних тем досліджень (50 % здобувачів)
Які документи та інші матеріали університету, містять інформацію щодо політики, стандартів і процедури дотримання академічної доброчесності?	Положення про академічну доброчесність, антикорупційна програма, положення про порядок перевірки наукових робіт на наявність плагіату та ін. Документи прописані у вільному доступі
З якими викликами щодо дотримання академічної доброчесності ви зустрічаєтесь?	Особисто в мене ніколи не виникало питань з дотриманням академічної доброчесності (83 %)
	Самоплагіат (17 %)
Які ваші інтереси і потреби мають бути враховані при створенні освітнього середовища?	На етапі аспірантури на передній план виходять гостьові лекції та зустрічі із цікавих та актуальних тем (33 %)
	Міжнародна складова та умови для практичних дослідів (17 %)
	Облаштування робочого місця аспіранта, наявність додаткових курсів з іноземної мови для бажаючих (17 %)
	Наукові інтереси (33 %)
Як вирішуються конфліктні ситуації в університеті?	Поки не виникало конфліктних ситуацій, але, думаю, в разі чого їх без проблем можна було б вирішити
Яким чином освітні компоненти ОП сприяють розвитку вашого наукового світогляду?	Мій науковий світогляд значною мірою сформований, оскільки я достатньо пізно вступила до аспірантури. Однак, такі компоненти, як гостьові лекції (17 %)
	Забезпечують інформацією стосовно наукових

	журналів для публікації, наявних наукових конференцій/семінарів. Компоненти ОП сприяють проведенню досліджень на міжнародному рівні (17 %)
	Отримана інформація спонукає до створення нових напрямів у дослідженнях, незвичних поглядів та висновків (16 %)
	Покращення практичної підготовки (50 %)
Як саме ви залучаетесь до міжнародної академічної спільноти?	Я беру участь у наукових конференціях, працюю за міжнародними науковими проектами, відвідую інші університети в рамках стажування, беру участь у міжнародних наукових експедиціях (17 %)
	Беру участь у міжнародних проектах, конференціях, семінарах, вебінарах, міжнародних воркшопах (Вагенінгенський університет в Нідерландах, Фрайбергський університет в Німеччині) (17 %)
	Друк статей у зарубіжних виданнях (17 %)
	Пропозиції до постійних лекцій та семінарів (33 %)
	Поки не долучався (16 %)
Яким чином відбувається комунікація з вами?	Через електронну пошту, месенджер та телефон. Шляхом зустрічей з гарантом програми, науковим керівником, а також шляхом проведення спільних семінарів. Комунікацію вважаю ефективною
Які заходи університет вживає з метою підтримки психічного здоров'я?	Не володію інформацією з цього приводу. Але однозначно позитивним є можливість самостійної організації свого робочого часу. Для мене це є суттєвим атрибутом комфорту в роботі (17 %)
	В університеті існує центр охорони здоров'я. Маємо вільний доступ до психолога та постійні бесіди із викладацьким складом (50 %)
	Створення конференцій, семінарів та різноманітних заходів, які забезпечують розвиток культури особистості (33 %)
Яким чином університет для вас гарантує безпечність життя та здоров'я?	Забезпечує всі необхідні умови для безпечного навчання. Можливість дистанційного навчання (33 %)
	Дотримання вимог та норм протипожежного захисту та протиепідемічних заходів (50 %)
	Створення спортивних секцій та оздоровчих груп (17 %)